

Alta og Omegn Turlag

Hammerfest og Omegn Turlag

Naturvernforbundet
i Finnmark
Finnmárku luondugáhthenlihttuNJFF
FinnmarkNORSK
ORNITOLOGISK
FORENING

NVE, uttalelse@nve.no

FNF Finnmark, Org. nr. 916 589 050

Tana, 12.04.2021

Dette brevet sendes på vegne av Miraculix, Sør-Varanger Sopp og Nyttevekst Forening (org. nr. 920 697 062), DNT Alta og Omegn turlag (org. nr. 994864157), DNT Hammerfest turlag (org. nr. 995330873), Naturvernforbundet Finnmark (org. nr. 926 179 861), Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) Finnmark (org. nr. 00984027427) og Norsk Ornitologisk Forening avd. Finnmark (org. nr. 914 872 669).

Høringsuttalelse 201835544 om utsatt frist for idriftsettelse av Dønnesfjord vindkraftverk fra 31.12.2021 til 31.12.2022

Bakgrunn

Det ble i 2013 gitt konsesjon til Dønnesfjord Vindpark AS for å installere 5 vindturbiner, med tillatelse til en sjettede vindturbin i seinere tid, på Skonnertfjellet mellom Dønnesfjorden og Ofjorden på Sørøya i Hasvik kommune. Området ligger ca. 8 km i luftlinje fra nærmeste bygd (Hansvoll) og er en av de siste kystområdene i landet med preg av sammenhengende urørt natur. Det er tre naturreservat i nærheten av det planlagte inngrepet, hvorav to har som hensikt å beskytte hekke- og oppvekstområder til viktige fuglebestander. I selve tiltaksområdet er det registrert bruksområde for 33 fuglearter, hvorav 26 bruker området som hekkelokalitet, 8 av disse er rødlistet som «sårbar» eller «nær truet». Snøugle har registrerte hekkelokaliteter bare 5-6 km fra tiltakslokalitet (KU, Jakobsen mfl. 2010). Kunnskap og søkelys på negative effekter fra vindmølleparker på miljø- og mennesker har økt massivt de senere år. Det er nettopp derfor Stortinget vedtok den 19. juni 2020 gjennom [vedtak 799](#) at det ikke skal gis forlenget frist for idriftsettelse utover 31.12.2021 for vindkraftverk på land som i dag har gyldig konsesjon.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
finnmark@fnf-nett.no | Storgata 5, 9900 Kirkenes | 904 11 343
organisasjonsnummer 916 589 050 | www.fnf-nett.no/finnmark

Tidligere konsesjonsvedtak

NVEs saksbehandling som førte til konsesjonstillatelse – «Bakgrunn for vedtak for Dønnesfjord vindkraftverk» fra 23.05.2013 (NVE ref. NVE 200703769 - 106 ke/thse) har vært urovekkende ensidig i favør til tiltakshaver.

Vi ønsker å drøfte følgende punkter for å vise behovet for en kunnskapsoppdatering ift. den opprinnelige konsesjon, samt understreke gapet mellom det opprinnelige konsesjonsvedtak og dagens politiske innstilling angående vindkraft.

Urørt natur

En av de mest tragiske aspektene med Dønnesfjord vindkraftverk er at en av få gjenværende kystnære, villmarkspregede områder går tapt. Som tidligere beskrevet av NVE – «*Villmarkspregede områder som går til sjø er de svært lite igjen av, og slike områder forekommer kun i Finnmark*». Allikevel ble NVEs innstilling i konsesjonsvedtak fra 23.05.2012 følgende: -

«En eventuell etablering av Dønnesfjord vindkraftverk vil medføre tap av inngrepsfrie naturområder, også villmarkspreget område til sjø. NVE vektlegger at det vil være gjenværende områder av INON (også villmarkspreget til sjø), både i den aktuelle lokaliteten, på Sørøya for øvrig og ellers i Finnmark etter en ev. utbygging».

Vi kan ikke akseptere denne innstillingen. NVE bør ha opptrådt som uavhengig statsetat, ved å i større grad vektlegge de reelle verdiene i et nærmest unikt naturområde.

Fugleliv

NVEs vurdering av vindkraftverkets virkninger for fugl fra 2013, er for oss i dag å anse som uakseptabel. I 2013 var den samlede belastningen av vindmøllerparker på fugl et mindre aktuelt tema enn i dag. Dagens kunnskapsnivå for effekten av vindmøllerparker har økt betraktelig. Forskningen fra Smøla, som både KU fra 2010 og vedtaket fra 2013 refererte til, har pågått i 11 år etter at vedtaket ble lagt frem, og det er kommet nyere konklusjoner. Det er dermed mye mer kunnskap å ta med i betraktningen, enn det var da den første konsesjonen ble gitt.

Informasjon fra KU (Jakobsen mfl. 2010) sier at den sterk truede snøuglen to år på rad hadde sine reirlokalteter 5-6 km fra nærmeste planlagte vindturbin i planområdet, ca. 10 år før prosjektsøknaden. Dette ble behandlet slik i NVE vedtak fra 2013:

- «*NVE legger til grunn at det ikke er registrert konkrete hekkefunn av snøugle på Sørøya siden 1999. Etter NVEs vurdering vil tiltaket ikke ha betydning for bestandsutviklingen av uglen*».

Dette innspillet er i dag heller ikke å akseptere. I likhet med annen stor rovfugl, som hubroen, er snøuglen svært utsatt for kollisjon med vindmøller. Hvis man tar hensyn til artens status som «sterkt truet», og vandringsmønster knyttet til lemenår, fører så mye som to observasjoner av reirlokalteter til at man er nødt til å anse området som viktig for arten. Det er også et klassisk mønster at antall observasjoner av fuglearten kan ha blitt undervurdert ettersom det er svært lite observatører på Sørøya, som har store og lite besøkte naturområder. En kobling mellom den usedvanlig store harebestanden og snøuglens tilværelse på øya kunne også ha blitt tatt i betraktning.

NVE konklusjon ang. effektene på fugl var følgende:

- «NVE konstaterer det finnes hekkelokaliteter for truede og sårbare arter i influensområdet til vindkraftverket og nettilknytningen. Vindkraftverket kan få virkninger for fuglelivet i området. Noen fuglearter som finnes i eller i nærheten av vindkraftverket kan bli utsatt for kollisjon med vindturbiner, men erfaringer fra andre vindkraftverk i Norge og utlandet tilsier at dette vil være av et begrenset omfang.

Den understrekte påstanden har ikke grunnlag i virkeligheten og reflekterer det motsatte av daværende erfaringer fra b.la. vindkraftverk i Norge og i utlandet tilsier og som tydelig er beskrevet i KU (Jakobsen mfl. 2010), som saksbehandler valgt å se bort ifra:

«I de fleste undersøkelsene er det funnet en relativt lav dødelighet pr. turbin. For noen undersøkte vindmølleparker i Europa viste det imidlertid en variasjon i dødsrate blant fugl fra 1,34 – 64 pr. turbin pr. år (Kikuchi 2008)».

Dette betyr at plassering av vindturbiner er avgjørende, og at en uheldig plassert turbin alene kan drepe så mange som 64 fugler per år., noe NVE valgte å beskrive som «*av et begrenset omfang*» istedenfor å se på det som en mulighet å pålegge tiltakshaver en oppfølging av vindturbinseffektene på fugl og en evt. revurdering av plassering av enkelte vindturbiner under konsesjonsperioden.

Sopp, lav og annen vekst enn karplanter.

Konsekvensutredningen som førte til vedtaket av prosjekttillatelse inkludert verken sopp, lav eller annen vegetasjon, annet enn karplanter. Ny kunnskap har vist at vindmøller i aktivitet sprer uønskede kjemiske forbindelser (erfaring fra Kinn kommune som fikk drikkevannet forurenset av vindmøllepark), noe som fører til økt risiko for negativ bioakkumulering, særlig hos sopp og lav, og videre opp i næringskjeden». Mange medlemmer i FNFs tilsluttede lag og organisasjoner, særlig blant Sør-Varanger Sopp og nyttevekstforening, har en særegen interesse for disse organismene og ser alvorlig på at disse ikke ble hensyntatt i det opprinnelige vedtaket. Dette understreker hvor utdatert den opprinnelige tillatelsen er.

Vedtak 799 må følges

Den 19. juni 2020 ble Vedtak 799 satt i kraft. Vedtaket ble da støttet av Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Vedtaket sier:

«Stortinget ber regjeringen innenfor gjeldende regelverk ikke gi forlenget frist for idriftsettelse utover 31.12.2021 for vindkraftverk på land som i dag har gyldig konsesjon».

[Kilde](#)

Det kommer ikke frem at konsesjonsgitte kraftverk kan beholde konsesjoner fordi utbygging ikke er satt i verk av faktorer som ikke er innenfor utbygger sin kontroll.

Vedtak 799 må sees i sammenheng med [Stortingsmelding- Meld. St. 28 \(2019-2020\)](#)- som understreker et behov for å legge større vekt på natur, landskap, friluftsliv og kulturmiljø enn det har vært gjort i tidligere gitt konsesjoner.

Storingsvedtak 800 er også høyest relevant for å ikke gi utsatt frist til Dønnesfjord vindkraftverk:

«Stortinget ber regjeringen avstå fra å ta nye konsesjonssøknader for vindkraft til behandling før Stortinget har behandlet den varslede stortingsmeldingen om endringer i konsesjonsbehandlingen for vindkraft på land». [Kilde](#)

I lys av disse vedtekter vil tillatelse til **tredje gangs** utsettelse av idriftsettelse av vindkraftanlegget ved Dønnesfjord anses som en udemokratisk avgjørelse.

Vi vil understreke følgende:

1. Et vedtak skal bygges på kunnskapsgrunnlaget ved vedtakstidspunktet.
2. Igangsettingsfrist er et vilkår i konsesjonen, vedtak om fristutsettelse er en omgjøring av konsesjonen.
3. Når vedtaket er basert på 11 år gammel kunnskap (konsekvensutredningen for biologisk mangfold er fra 2010) er den ikke lenger gyldig for å gi en omgjøring av konsesjon.

Vår konklusjon

På bakgrunn av effektene på fugl, bla. snøugle og 7 andre rødlistede arter, samt ødeleggelse av ett av få gjenværende, store, sammenhengende områder med urørt, kystnatur er vi sterkt uenig i tidligere NVE vedtakskonklusjon. Det er helt tydelig for oss at de samlede ulempene anlegget fører til, utveier fordelene av den marginale strømproduksjonen på 14,1 MW

Ny kunnskap, politiske vedtekter og retningslinjer, her særlig av hensyn til fugl og urørt landskap, understreker hvor utdatert den tidligere gitte konsesjonen er. Her har NVE en mulighet å rette opp i dette ved å følge opp Stortingsvedtak 799 og ikke gi tillatelse for en tredje gangs utsettelse av fristen for idriftsettelse av Dønnesfjord vindkraftverk.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Finnmark

Pierre Fagard
Vikarierende koordinator
FNF Finnmark